

ועדת הפנים ואיכות הסביבה
11.2.75

אני פותח את הישיבה.

היו"ר י. תמיר:

1. חוק הרשויות המקומיות (בחירת ראש הרשות וסגניו וכהונתם)

היו"ר י. תמיר:

בוועדה החוקה חוק ומשפט עסקו בנושא זה שנים רבות, ולמעשה הקלו עלינו את המלאכה. אני גם רוצה לציין את החלטתה האחרונה של ועידת תנועת החרות, בזכות בחירה ישירה של ראשי ערים, וגם התמיכה מצד 2/5 מהגברי המערך בבחירות חוזרות.

ב. מואב:

נדמה לי שהאווירה הכללית בציבור כיום נוטה לחוק משופר יותר משהרגש בהצעת המקורית. הייתי מבקש אפוא בכל זאת שננסה להגדיר יותר את ענין הסמכויות של מועצת העיריה ושל ראש העיר.

סעיף 1

ב.3. קשת:

מדוע המלים "למעט מועצה אזורית" ? אם אנו מגיעים למסקנה שבחירת ראש הרשות צריכה להיות אישית - למה זה טוב בעיר גדולה בה אין מכירים אישית את המועמדים, ואין זה טוב במועצה קטנה בה מכירים האנשים כולם זה את זה?

מר שפט:

אין לי תשובה עקרונית. אלא שכל שיטת הבחירות לרשות המקומית איננה חלה על המועצות האזוריות, שם הבחירה נערכת בשני שלבים. אין בבחירות ישירות למועצה האזורית, אלא בוחרים בוועדים מקומיים, המשגרים מצידם נציגים למועצה האזורית, ואז בוחרים בראש המועצה. מכל מקום, מעולם לא הועלתה ההצעה הזאת לגבי מועצות אזוריות. אם תחליטו עקרונית בכיוון זה - נתחיל לבחון מה יהיו ההשלכות המעשיות.

סעיפים 2 ו-3

ב.3. קשת:

לסעיף 3: האם יש כאן תשובה למקרה שראש מועצה אינו יכול לכהן?

מר קלוגמן:

על כך מדברים הסעיפים 21, 22, 23 וכו'.

א. הרליץ:

מה קורה במקרה שהכנסת מתפזרת לפני חום-כהונתה?

מר קראפט:

כבר היה מקרה כזה ב-1961. נחקבל אז חוק מצוחד הדוחה את הבחירות לרשויות המקומיות ומצמיד אותו ליום הבחירות לכנסת. אבל זהו מקרה נדיר, ומצריך חוק מיוחד בכל מקרה.

א. הרליץ:

אני כשלעצמי אינני בעד הצמדה בין הבחירות לכנסת ולרשויות המקומיות. מכל מקום, נצטרך לחזור לסעיף 3 אם נחליט, בהתאם להצעה שהועלתה בקריאה הטרומית, על שני סיווגים בבחירות לראש העיר.

טעיה 4

מר קלוגמן:
אני מבקש להבהיר שלפי המצב כיום גם מי שאיננו אזרח ישראלי זכאי להיבחר כחבר המועצה, ולכן - גם לתפקיד ראש העיר, לפי החוק המוצע ההולך בעקבות חוק הבחירות לרשויות המקומיות.

ב. מואב:
מה שנוגע למלים "והוא ראשון ברשימת מועמדים למועצה" - האם אדם יכול להעמיד עצמו לפי החוק להתמודד על תפקיד ראש העיר בלבד כשאיננו עומד בראש רשימת מועמדים למועצה?

מר שפט: לא.

ב. מואב:
לדעתי, אדם בעל שיעור-קומה, שהוא עצמאי בודותיו, יכול להיות ראש עיר טוב גם אם איננו עומד בראש רשימת מועמדים.

היור' י. תמיר:
הייתי מבקש שיסבירו לנו את התהליך של הצגת המועמדות והבחירה וכו', כדי שהתמונה תהיה ברורה.

מר שפט:
ההוראה הזאת לא היתה כלולה בחוק בשלבים הראשונים של ההצעה, ונוספה רק בגלגולה האחרון, כדי שאפשר יהיה להגיע לקונצנזוס בין המפלגות. המגמה שבחיקון היתה להבטיח בכל זאת שליטת הסייעות בשלטון המקומי. ההנמקה היתה שראש הרשות בסופו של דבר יזדקק לתמיכה ציבורית רחבה במועצה שלו אם ירצה לשלוט בעיר, ומשום כך הוצע לצמצם את האפשרות של המועמד העצמאי ע"י מערכת המפלגתית המקובלת באותה רשות מקומית. אין זאת אומדת שמועמד עצמאי איננו יכול להעמיד עצמו לבחירה, אלא שיצטרך לגייס לעצמו רשימה שתרוץ אחריו, ושתכלול לפחות שלישי ממספר המועמדים למועצה. ואם זאת רשימה חדשה - הוא צריך גם תומכים, לפחות 250.

בחוק הבחירות לרשויות המקומיות יש קטיגוריות של אנשים הזכאים להגיש את מועמדותם, והחוק שלפנינו הולך כאמור בעקבות חוק הבחירות לרשויות המקומיות. פנקס הבוחרים למועצה המקומית מורכב על בסיס פנקס הבוחרים לכנסת שבאותה רשות מקומית, כשנוסף אליה נספח הכולל את התושבים שאינם אזרחים ואשר ביקשו להיכלל בפנקס הבוחרים של אותה רשות מקומית - להוציא את ירושלים, שלגביה יש הוראות מיוחדות. כדי שיוכל אדם להיכלל בפנקס הבוחרים באותה רשות מקומית, או בנספח, הוא חייב להיות תושב של אותה רשות בתאריך הקובץ, שהוא א' בניסן. כלומר, חייב אדם להיות תושב לפחות ששה חודשים באותו מקום. תנאי שני: שביום הגשת רשימת המועמדים האדם הוא לפחות בן 21 שנה, שלא עזב את המקום בין יום א' בניסן ויום הגשת רשימת המועמדים (אדם יכול להיות מקום מגורים אחד בלבד בכל עת), ושלא נפסל מסיבות אחרות או שאיננו עובד ציבור או עובד מדינה וכו'. כולל ההגבלה של פושט-רגל שנתקבלה לא מזמן.

מי שאיננו פסול לפי אחד הפירוטים שלעיל, וגם איננו אחד מהפסולים לפי חוק הבחירות לכנסת (שאו אינו כלול כלל ברשימת המועמדים) - יכול להיות מועמד לבחירות לרשות מקומית. ומי שיכול להיות מועמד לחברות במועצה של רשות מקומית - יכול להיות מועמד לראשות המועצה. ואני חוזר: "פנקס הבוחרים" לפי החוק הזה פירושו פנקס הבוחרים על נספחיו.

ב.צ. קשת:
יש הגיון רב ברעיון שראש עיר חייב להיבחר מתוך רשימה. מה שקשה לי להבין הוא הרעיון שראש עיריית ירושלים למשל יכול להיות אדם שאיננו אזרח המדינה. אני מסכים לכך שתושב גם אם איננו אזרח צריך לקבל את כל השירותים בעיר, ומכאן גם שיש לו זכות בחירה, ואולי אפילו זכות להיבחר למועצה. אבל לא להיות ראש עיר.

ב. אליער:
הצעה זו של ח"כ קשת נראית לי, אבל יש בה חידוש שנדמה לי שכדאי עוד לדון בו. לעומת זה, אינני מקבל את דעתו של ח"כ בדבר מועמד לראשות עיר שחייב לעמוד בראש רשימה. כל הרעיון של בחירה ישירה עלה בגלל הרצון שבראש העיר יעמוד אדם מוכשר, בלתי תלוי, שאין עליו סודא של הדחות בכל שבו. אנחנו רוצים לעודד אנשים בעלי אמביציה שיטלו עליהם נכונות ואחריות לעמוד בראש העיר, וההצעה הזאת עומדת בסתירה לכל הכוונה שהולייכו אותנו לרעיון של הבחירה האישית. נכון שאדם שאין לו גב מפלגתי קשה לו יותר להצליח, אבל יש גם הוכחות הפוכות. והרי בסופו של דבר יכול אדם להרכיב לו רשימה משלו, גם שלא מתוך מפלגתו.

י. בארי:
הצעת החוק אומרת במפורש שהוא חייב להיבחר גם כחבר המועצה; אין הוא יכול להיות ראש עיר אם לא נבחר גם כחבר המועצה.

ב. אליער:
אבל אין להניח שאדם ייבחר כראש עיר ולא הצליח להיבחר כחבר המועצה.

מפלגה כשלי למשל מחליטה על מועמד מסויים שנראה לה לתפקיד ראש העיר, והיא מנהלת תעמולה לבחירתו כראש העיר. לפי ההצעה הזאת לא תוכל לנהל תעמולה בעד עצמה בבחירות למועצה. ההצעה איננה נראית לי, ואני מציע לומר בפירוש שהמועמד לראשות העיר איננו חייב לעמוד בראש רשימה, אלא יכול להציג את מועמדותו ישירות, עם או בלי מפלגה.

י. בארי:
אני תומך בדברי ח"כ קשת בדבר חובתו של מועמד לראשות העיר להיות אזרח המדינה.

ב. אליער:
האם בעולם קיים בוגג שראש רשות מקומית יכול להיות גם מי שאיננו אזרח המדינה?

י. בארי:
לענין הסוגיה השניה שהועלתה - אנחנו חייבים להחליט עקרונית אם אנו מקבלים את ההנחה שראש הרשות חייב להיות גם חבר המועצה או לאו. זה חשוב יותר מאשר מקומו ברשימה. אני כשלעצמי נוטה לגישה שראש העיר איננו חייב להיות חבר המועצה ואינו חייב להתייצב בראש רשימה דווקא. אדם יכול לומר: אני מוכן להיות ראש העיר; איבחר - טוב, לא איבחר - אין לי ענין להיות חבר מועצה. ולכן עלינו להחליט קודם כל אם חברותו במועצה חייבת להיות אחד התנאים להיותו ראש עיר או לאו. אם לאו - אין הוא חייב לעמוד בראש רשימה.

ב. מואב:
לשאלה של ראש הרשות כחבר מועצה יש קשר עם סמכויותיו בכל הנוגע להצבעות במועצה. ואם בזה הקושי - אפשר להוסיף סעיף שבתוקף תפקידו כראש העיר הוא רשאי להצביע במועצה.

כל רשימה שתמודד בבחירות למועצה - ממילא תתמודד גם בבחירות לראשות העיר. האם בזה אנחנו מעוניינים, שיהיו 20 מועמדים לראשות העיר בבחירות אישיות? זה הרי יפצל את הקולות, בשעה שאנחנו רוצים בהתמודדות בין 2-3 אנשים בולטים. אנחנו הרי מוברים על רוב של 50%, וכל מטרת החוק היתה להפריד בין הבחירות למועצה, שהיא ענין של מפלגה, ובין הבחירות לראשות העיר, שיהיו אישיות. ואילו לפי ההצעה שלפנינו כל הכוונה מתבטלת, ונדמה לי שהמזב הקיים טוב יותר מן המוצע. אני חוזר אפוא ומציע להפריד ממשיית בין בחירות למועצה ובין בחירות לראשות העיר.

א. גיבלבר:
חסיד הדימוקרטיה המכסימלית וביאו אותנו למעשה לבחירה של "בוט" בעיר.

"בוט" ש-50% מהחושבים בחרו בו.

ב. מואב:

א. גיבלבר: נכון. אבל גם אז אינני חושב שזאת הדימוקרטיה הטובה. אני מבין שרוצים לשחרר את ראש העיר מלחצים, ולכן מוצע לבחור בו אישית, משום שאיננו מנסיוננו שבשיטה הקיימת הדימוקרטיה איננה פועלת טוב. אבל לא ייתכן לשחרר את ראש העיר, גם אם נבחר אישית, מכל ביקורת של המועצה. הוא חייב לעבוד ביחד אתה ולעמוד אתה בקשה. אחרת ממילא יצא שכל רשימה קטנה תרצה להציג מועמד משלה, גם אם הבחירה תהיה אישית. גם בבחירה אישית קשה יהיה להפריד את הבחירה מן המפלגות. המציאות הדימוקרטית היא שאנשים שאינם מרוצים ממפלגה כלשהי - מקימים לעצמם מפלגה משלהם. אבל ראש רשות לא ייבחר בלאו הכי אם אין מאחוריו רשימה של תומכים. כל הצעה אחרת היא תיאורטית בלבד ואיננה מתחשבת במציאות. איננו מעוניינים בבחירות למושל, אלא לראש-עיר.

היו"ר י. תמיר: מר שחם כתב לי פתק שבענין זה היה דיון יסודי בוועדת החוקה, ובסופו של דבר נתקבלה דעתן של שתי המפלגות הגדולות. אני תמים-דעים עם דבריו של ח"כ גיבלבר ועם ההצעה שבחברת הכחולה. זהו חלום להנ"ח שנגיע להתמודדות בין שני אישים שיהיו בלתי תלויים ברשימה. הצעתו של ח"כ מואב פירושה עשרות אנשים שיגישו את מועמדותם העצמאית לראשית העיר, ללא רשימה. כי מי לא ילך להתמודד על התפקיד?

ב. אליער: היו"ר צדק. אם ח"כ מואב מפחד מ-19 רשימות - היו"ר מפחד מ-190 אמביציונרים.

היו"ר י. תמיר: הדבר עלול להכשיל אותנו מאד, ואז נגיע למסקנה שכל התיקון שחוקקנו איננו טוב. החוק צריך להתקדם הדרגתית. גם אם הדימוקרטיה לא תמיד פועלת כל-כך טוב - אין לנו עדיין שיטה טובה ממנה, ואיננו צריכים להגיע לאבסורדים. גם אני סבור שאיננו צריכים להקים לנו גנטיכים-מונציפליים, וכבר היום מתחילים לדבר על "מרכז שלטון עצמאי".

שגיאה חמורה נשגה אם ניחן אפשרות בידי כל מי שרוצה לעשות מהסידוך הזה תחרות בלתי-הוגנת, ובמידה מסויימת בלתי דימוקרטית, ואפילו אפשרות של סחיטה. מכל מקום, היום הדבר עדיין מוקדם.

אני גם מתקומם נגד המושג "בלתי תלוי". כשאומרים "בלתי תלוי" - פירוש הדבר למעשה שאחרים יהיו תלויים בו. כל זמן שלא הומצאה שיטה טובה יותר - מוטב להיות תלוי במפלגה ובאינטרס מפלגתי מאשר באינטרס פרטי. האינטרס הציבורי צריך להיות בכיוון של איחוד כוחות ולא פיצול יתר. ואילו הצעתו של ח"כ מואב תגרום רק ליחוד פיצול.

ב. מואב: בדיוק להיפך.

ב. אליער: מה מפריע לאותם אמביציונרים שהזכיר היו"ר להרכיב להם רשימה של עוד 8 מועמדים?

היו"ר י. תמיר: דבר לא מפריע. אבל זה המינימום הנדרש כדי להביא לכך שהציבור יתייחס למועמדותו של אדם במידה מסויימת של רצינות. מתוך כל הניסוחים נראה לי אפוא ביותר זה שהובא כאן, ובפרט שאומרים לי שהיא זכתה לדיון מעמיק בוועדת החוקה. לא נחליט היום, ואני מציע שנשקול שוב את ההצעה. הוא הדין לגבי ההצעה בדבר אזרחותו של ראש העיר. גם לי נדאית בענין זה הצעתו של ח"כ קשת. תארו לעצמכם למשל מצב שאזרח לבנוני יהיה ראש עיריית ירושלים.

השאלה היא אם צריך לשנות חוקיית את המצב הקיימים, שאז זה יתפרש כמגמתיות.

ג. אליער:

אני אינני גוזק לדוגמה הקיצונית של אורח לבנוני. אני מדבר על יהודי אורח ארה"ב. אם הוא רוצה להיות ראש עיר - למה לא יהיה אורח ישראלי?

ג.צ. קשת:

מר קלוגמן: סעיף 19 אומר שראש רשות שחול להיות חבר המועצה - תיפסק כהונתו כראש הרשות. וזאת שאלה עקרונית. כיום המצב הוא שראש הרשות חייב להיות גם חבר המועצה. אבל צריך לזכור שבארצות שבהן נהוגה בחירה אישית - ראש הרשות איננו חבר המועצה. והשאלה עלולה להתעורר גם בצורה הפוכה: מה קורה אם ראש עיר שהוא גם חבר המועצה חול להיות ראש העיר? האם הוא חול אז להיות חבר המועצה?

מר קלוגמן:

ג.צ. קשת: לא. הוא הרי נבחר פעמיים: הוא נבחר פעם כחבר המועצה לחוד, ואח"כ כראש העיר בנפרד. משום כך אינני מבין את סעיף 19. מה פירוש "חול להיות חבר המועצה"? מדוע חול? אם גנב, או חלה, או מת - ממילא אינו יכול להמשיך להיות גם ראש העיר.

ג.צ. קשת:

מר שפט: השאלות שהועלו עמוקות הרבה יותר. במשך שנים היו על כך דיונים ארוכים וסוערים.

אם ראש העיר לא יהיה חבר המועצה - מספר חברי המועצה יקטן באחד, וגם את זה צריך להביא בחשבון. שנית, יצאנו מהנחה שמי שמסוגל לקבל 50% מן הקולות בבחירה אישית - רשימתו תזכה לפחות בעוד חבר אחד במועצה. בדגש שיפרידו בין הרשימה הכוללת לבין האיש - תעלה מיד השאלה מה יקרה אם אדם ייבחר אישית כראש העיר אבל לא יצליח להיבחר כחבר המועצה.

ושאלה נוספת: האם ראש העיר במקרה כזה הוא חלק מהמועצה או לא? זוהי מערכת של בעיות חדשות: האם הוא מצביע במועצה, וכו'. בארצות שיש בהן בחירה אישית נפרדת יש שיטות שונות. מכל מקום, אם תחליטו להינתן מן הנוסח המוצע - תתעורר שורה של שאלות שצריך יהיה למצוא להן תשובה.

ג.צ. קשת: מה יקרה בשיטה המוצעת אם אדם נבחר כראש העיר ונכשל בבחירות כחבר המועצה? מי

ג.צ. קשת:

יהיה אז ראש העיר?

מר שפט: בהצעה החוק הזאת אין לכך תשובה. יצאנו מהנחה תיאורטית שמצב כזה לא ייתכן.

מר שפט:

היור' י. תמיר: הוא בהחלט ייתכן. יכול אדם להעמיד עצמו לבחירה כראש העיר, ולהגיש עקב כך רשימת מועמדים למועצה שתכלול אותו ואת אשתו וילדיו ומשפחתו, ואיש מהם - ובצדק - לא ייבחר. אני מציע שהיועצים המשפטיים ינסחו לנו תשובה גם לבעיה הזאת. כמו גם לבעיית האזרחות.

היור' י. תמיר:

מר קלוגמן: התשובה לבעיית האזרחות איננה עניין של ניסוח משפטי.

מר קלוגמן:

היור' י. תמיר: אבל אני מבקש לשמוע את דעתה של הממשלה בעניין זה.

היור' י. תמיר:

מ.ר שפוט:
הרעיון שמי שאיננו אזרח יכול בכל זאת להיות ראש עיר איננו כה זר. באנגליה למשל יש לאזרחי אירלנד זכויות מלאות, מטעמים הסטוריים. וכל אזרח אירי שמתגורר באנגליה יכול להיות אפילו חבר הפרלמנט, לא כל שכן ראש עיר. ואם אנחנו חושבים על ערביי מזרח-ירושלים - הדבר איננו כה רחוק כפי שנראה מבחינה עיונית. מכל מקום, אינני חושב שבנקודה זאת אנחנו נוכל לתת לכם את התשובה.

מ.ר קראפט:
סעיף 4 מעורר שתי בעיות עקרוניות בקשר עם האזרחות:

(1) בעיה תיאורטית: אם בכלל יש זכות בחירה לרשות המקומית למי שאיננו אזרח. בעולם לא קיים היום דבר כזה. יוצא מן הכלל אחד ישנו באנגליה, שם רק נתיני הקומונוולט רשאים להצביע. אבל אזרח צדפתי לא יוכל להצביע גם באנגליה לרשות המקומית. הדבר נובע מהתפתחות הסטורית, כשהצבעה לרשות המקומית הייתה זכות כלכלית המותנית ברכוש ולכן ללא קשר עם ענין האזרחות. כיום הזכות להצביע ברשות המקומית היא זכות פוליטית ולא כלכלית. גם אצלנו יש התפתחות הסטורית המעניקה זכות בחירה, אבל גם כאן יש נטייה: לפני שנים אחדות נכלל רק מי שביקש להיכלל. לקראת הבחירות האחרונות הרחבנו שוב, וכל תושב המקום יכול לבחור בו אוטומטית.

(2) בענין סמכויותיו של ראש העיר: לפי השיטה של "ראש העיר החזק" יש לראש העיר כל הסמכויות, ואילו למועצה אין סמכויות אלא לומר לו "הן". בארה"ב קיימת השיטה הזאת בערים ספורות בלבד, אבל ברוב המקרים צורש שיחוף פעולה בין המועצה ובין ראש העיר. ואם אנחנו נותנים את כל הסמכויות בידי ראש העיר - עלינו לשנות את כל מבנה החוק, כי אין טעם בבחירה אישית בלבד, ללא הענקת סמכויות. בהצעת החוק שלפנינו השיטה היא זו המקובלת יותר: שיחוף פעולה בין המועצה ובין ראש העיר, כשהסמכויות של ראש העיר מוגבלות למדי מבחינת יכולתו האישית להחליט.

סעיף 5

ב.צ. קשת:
לא נראה לי המספר של 250 תומכים המופיע כאן, או 5%. זהו מספר מגוחך לגבי מי שרוצה להציג את מועמדו כראש עיריית ת"א למשל. זה לא טוב למועמד עצמו, שרוצה להיות למעשה "בעל-הבית" של העיר. אם איננו יכולים לאסוף יותר מ-250 חתימות של תומכים - שיצב בבית. אלטרנטיבית אני מוכן להתפשר ולומר שזה יהיה לפי המספר הגדול יותר (250 חתימות או 5%), ולא לפי המספר הקטן יותר.

מ.ר שפוט:
גם בבחירות לכנסת נדרשות לא יותר מ-750 חתימות.

ב.צ. קשת:
וזה באמת מעורר בעיות. מכל מקום, אני מציע שנחשוב על כך.

נ. אליער:
זה עוד נסיון להגביל כל אפשרות של צמיחה חפשית של כוחות.

מ. ורטמן:
אני מצטרף לדברי ח"ב קשת. יש להגביל בין בחירות למועצה - שאליה נבחרים 25 או 31 חברים - ובין בחירות לראשות העיר, עם ויכוח סביב סיבוב אחר או שניים, 40% או 50% וכו'. ואז זה באמת מגוחך להסתפק בחתימות של 250 תומכים שיכולים להציג מועמד. לדעתי מספר החותמים צריך להיות הרבה יותר, ואני מציע 2000 או 2500, או 5%.

ועדת הפנים ואיכות הסביבה
11.2.75

הכל לפי המספר הקטן יותר.

י. בארי:

כן. ואז בישוב של 1000 איש מספיקים 50
חתימות. ובעיר כמו ת"א - 2500 חתימות

ט. ורטמן:

זה המינימום.

ג. אליעד:

אני רואה בחרדה רבה את צרות-העין שמגלות
המפלגות הגדולות כנגד כל אפשרות של צמיחת
כוחות חדשים ואנשים רציניים ברשות המקומית. ייתכן ש-250 חתימות זה
מספר קטן מדי, אבל לא צריך להגיע לקיצוניות שניה. אם כל הרצון
לגיבוש כוחות - אין זה בריא שלא יינתנו אפשרויות לצמיחת כוחות חדשים,
ובמיוחד בשלטון המקומי. אני מוכן אפוא להגדיל את המספר ל-500 או 5%,
אבל לא יותר, גם לא בעיר גדולה. לא ייתכן שאדם יצטרך להתרוצץ ולחפש
לו 2500 אנשים שיחתמו. כי הרי לא מדובר במספר הבוחרים אלא בקבוצת-
הגרעין שדוחפת את המועמד.

א. גיבלבר:

ח"כ אליעד מדבר כל הזמן על "אנשים רציניים"
ו"כוחות חדשים". אבל צריך לזכור שהחוק
מאפשר גם לאנשים לא כל-כך רציניים להגיש את מועמדותם. 250 חתימות
ייתכן אפוא שזה מספר קטן מדי, אבל 2500 זה יותר מדי, ואני מציע
להעמיד את המספר על 750. גם לגבי סכומי הכסף להפקדה הייתי נוקט
באותה עמדה.

ב. מואב:

אני תומך בגירסה המופיעה בחוברת-הכחולה.
לדעתי לא צריך להכביד, אלא לאפשר למועמדים
חדשים להציג את מועמדותם. הזכות האלמנטרית במדינת ישראל היא הזכות
לבחור ולהיבחר, ואנחנו צריכים לאפשר זאת ככל האפשר ללא הכבדה,
ואלפיים חתימות פירושו הכבדה ניכרת. איננו עושים בחירות ע"י איסוף
חתימות, אלא ע"י בחירות ניום הבחירות. כאן מנקשים רק מינימום של
חתימות, כדי להבהיר שלמועמד אכן יש תמיכה מינימלית, ולא יותר. אני
מציע לשמור על הפרופורציות. אם לבחירות בכנסת דרושות 750 חתימות, וזה
בהיקף ארצי - אין צורך ביותר מ-250 חתימות ברשות מקומית.

י. בארי:

המספר של 2500 איננו מפחיד אותי כלל.
בבחירות לסניף של מפלגתנו בת"א נדרשו
יותר חתימות משמוצע כאן. הדרישה לכמה אלפי חתימות תהווה מחסום בפני
התופעה של ריבוי מועמדים קיקיוניים.

ב. מואב:

אני מוכן לזה בתנאי שזה יחול גם על
סיעות קיימות, לא רק לגבי מפלגות חדשות.

י. בארי:

מכל מקום, לי נראה המספר שנקב בו ח"כ
ורטמן, ואני תומך בו.

היור' י. תמיר:

ח"כ אליעד טוען שהדרישה למספר חתימות רב
מגבילה אפשרות צמיחה של מפלגות חדשות -
ואין זה נכון. אם זוהי מפלגה חדשה שעומדים מאחוריה אנשים בעלי שי עור-
קומה - מספר החתימות איננו מפריע. והראיה: הרשימה של ח"כ אלוני
בבחירות האחרונות לכנסת, שתוך יומיים אספה 2,000 חתימות. ומועמד
שאיננו יכול לגייס מספר סביר של חותמים-תומכים - אין צורך לעודד
אותו להציג את מועמדותו. אני נגד סופר-דמוקרטיה הגובלת באנרכיה
ובאבסורד. אני גם חושב ש-750 חתימות לרשימה חדשה לכנסת זהו מספר
מנוחך; זהו מספר שנקבע כשהיו במדינה 350 אלף בוחרים. היום הגענו
לכ-2 מיליון. מה גם שמספר התומכים הנדרשים איננו קנה-מידה למספר
הבוחרים, אלא זוהי הכבדה אדמיניסטרטיבית מסויימת, ואנני חושב שמדינה
במצבנו צריכה להרחיב את אפשרויות ההתמודדות הפוליטית שאין מאחוריה
ולא כלום. אם יש מאחוריה משהו - הודגמה של ר"ץ תוכיח. אין זה טוב

היו"ר י. תמיר:

שנעודד פיצולים מפלגתיים במצבה של המדינה. היו גם מקרי מסל אנשים מוכשרים מאד שהצליחו לעורר מהומה-על-לא-מאומה. מכל מקום, נכריע בישיבה הבאה.

מר שפט:

כדי להגיש רשימת מועמדים לבחירות ברשות מקומית - המספר הנדרש לפי פקודת הרשויות המקומיות הוא 200. גם כאן ורושה אפוא פרופורציה. עד עכשיו הייתה הגישה שמי שרצה להתמודד בבחירות - צריך להראות תמיכת-מה, ולא יותר.

דבר שני: אם מוברים על 750 חתימות או 5%, פירוש הדבר שכבר במקום של 15 אלף תושבים נגיע למספר המינימלי של 750 חתימות. ובמקום כמו רעננה זה קשה מאד.

היו"ר י. תמיר:

הדבר הזה כרוך בתופעה הכללית של טלחנות, התחשבות ורחמנות במדינה לגבי כל מיני חופעות לא רצויות, כולל הפרות חוק חסורות - הפקר בכל הנוגע לשמירה על החוק במדינה. כל שיטת השכר והעונש במדינה לקויה, ויש לכך קשר גם בחיים הפוליטיים.

2. חוק לחיקון פקודת המשרה (מס' 4)

היו"ר י. תמיר:

בשבוע שעבר ביקשנו מוועדה משנה בראשותו של ח"כ בארי להגיש לנו הצעה מסוכמת.

י. בארי:

למעשה הגענו לכלל הסכמה, פרט לסעיף אחד שבו חשבנו שטוב שמליאת הוועדה תחליט, כי עלולה להיות לו השלכה על חקציבן של הרשויות המקומיות (סעיף 149').

ב.צ. קשת:

אותי הדאיגה בעיקר השאלה של ריבוי סמכויות והסכנה של התנגשות בין הסמכויות השונות. האם ועדת המשנה פסקה בענין זה?

היו"ר י. תמיר:

השאלה הייתה אם אין זה מן הדין שתחתן בחוק הזה תשובה לכל החקיקים האחרים העוסקים בשמירה, כדי למנוע פיצול סמכויות, בכל הנוגע לשמירה בבתי-ספר, שמירה בישובים וכו'.

ח. הירש:

דנו בסוגיה זו, והגענו לתמימות-זעם שהחוק הזה איננו עוסק בריבוי סמכויות.

היו"ר י. תמיר:

משרד החינוך למשל מופקר על שמירה בבתי-הספר. המגמה הייתה שכל ענין השמירה יוכנס בחוק הזה, כמו גם השמירה בישובים וכו'.

ח. הירש:

ענין בתי-הספר הוא נושא רגיש מאד, וסוכם על דעת כולם שבינתיים הוא צריך לעמוד בפני עצמו, כשהמגמה היא שהמשרד-האזרחי יקבל על עצמו במשך הזמן גם את השמירה בבתי-הספר, לפי הניסוחים הקיימים בחוק גם היום, אחרי שיחארגן לכך, ואז לא יהיה צורך בתיקון חקיקתי נוסף. כי הכלים החוקיים מספיקים גם עכשיו, אלא שבינתיים אין המשרד-האזרחי מאורגן לשמירה בבתי-הספר. ואילו חוק השמירה בישובים עוסק בעיקר בעיתות חירום, כשהפונקציות של המשרד-האזרחי אינן ניתנות לביצוע, כשחלק מהאנשים מגוייסים. משום כך אי-אפשר לכוון יחד את שתי המטרות הללו.

מה יהיה כשיגוייסו חלמירי השמיניות
והשביעיות למשמר-האזרחי ויעסקו בשמירה

ב.צ. קשת:

בבתי-הספר?

המגמה היא להגיע לכך שהמשמר האזרחי
יהיה אחראי גם לשמירה בבתי-הספר,
במסגרת החוק הזה. בינתיים ישמרו ההורים
של משרד החינוך, והבנים ישמרו באמצעות המשמר-האזרחי.
מכל מקום, אינני סבורה שלא יהיה כאן תיאום.

ח. הירש:

אני אינני שבע-רצון מן הסידור הזה.
אנחנו חייבים לשאוף לריכוז סמכויות,
ואילו במקום זה אנחנו עדים להצטלבות-סמכויות ולשיבוש המינהל החקיני.
טרוע לא נקדם במהלך החקיקה הזאת את ריכוז הסמכויות בשטח זה?

היו"ר י. חמיר:

הריכוז מקודם ע"י החוק הזה. כל פעולה
שהמשרד רשאי לעשות לשמירה הנפש
והרכוש כוללת גם את השמירה בבתי-ספר. לא צריך יהיה לשם כך לתקן שוב
את החוק. אלא שבינתיים יש חלוקה אדמיניסטרטיבית, משום שהמשמר האזרחי
כאמור עדיין איננו ערוך לשמירה בבתי-הספר. אבל עקרונית זה נכלל
בחוק הזה.

ח. הירש:

האם את, גב' הירש, שבעת-רצון מהמצב
הזה?

ב.צ. קשת:

אני אף פעם אינני שבעת-רצון, אבל
אני חותרת לזה.

ח. הירש:

הנימוק היה שנשלב זה המשמר-האזרחי
עדיין איננו ערוך לקבל עליו את השמירה
גם בבתי-הספר, והתשובה היא שברגע שיהיה ערוך לכך - יש בידינו הכלים
החוקיים לעשות זאת, ולא יהיה צורך בחיקון נוסף בחוק.

א. גיבלבר:

אם כך, אני מציע שעם קבלת החוק הזה
תביע הוועדה בפני המוסדות המוטמנים
את רצונה שהעניין הזה יקבל דחיפות.

ב.צ. קשת:

נעשה זאת במליאה כשנביא את החוק
לקריאה סופית.

היו"ר י. חמיר:

הסעיף השני שבו דנו בוועדת המסנה היה
ענין החששות לקבל כמתנדב למשמר-
האזרחי מי שאיננו ראוי לכך, מטעמים שונים. הוסכם לכתוב שאיש המשמר
האזרחי יהיה מי שנחקבל כמתנדב "לפי כללים שיורה השר" (שר המשטרה).
הקריטריונים שלנו מצדנו לקבלת מתנדבים למשמר האזרחי יהיו כל מי
שרשאי לקבל לידו כלי-ידיה.

ח. הירש:

בישיבה קודמת נתעוררה שאלת ההגדרה
מי רשאי בכלל להתקבל למשמר-האזרחי.
האם כל מי שרוצה, או שיש קריטריונים לקבלה. וזאת התשובה שניתנה.

א. גיבלבר:

רצוני לציין שגם לפי ההוראות הקיימות
אפשר לומר שיכול להתנדב רק מי שהוא
ראוי להתקבל. אבל ליחר בטחון הוספנו

ח. הירש:

את הפסקה שקראתי.

כשיוגש החוק לקריאה שנייה ושלישית
בכנסת נוסף המלצה גם כאן שהשר

י. בארי:

יקבע את הכללים בהקדם.

ב. הירש:

בסעיף 149(ג) הוספנו את המלה "בתנאים" אחרי המלים "בתפקידים", בסוגי
תפקידים ובשעורים שיקבע השר בתקנות.

בסעיף 149(ד), כדי שלא יהיה ספק
שהביטוח הלאומי חל רק על מי שמקבל שכר, הוסכם להוסיף את המלים
"על פי סעיף (ג)". אם כי הנסח של מסדר המשפטים אומר שהתוספת איננה
חיונית, כי הדבר מובן מאליה, אבל החלטנו להוסיף זאת כדי למנוע ספק.

בסעיף 149(ד) היה לנו ויכוח ממושך.

זהו הסעיף התקציבי.

יש לי הערה לסעיף 149(א). מדובר בו
על "תכנית להוצאות". למה לא לכתוב

ב.צ. קשת:

"תקציב ההוצאות"?

מתוך התכנית מתברר שבתקציב הרשות
המקומית צריך לכלול הוצאות מסוימות.
התכנית היא תכנית פעולות, שאותה אהה מתרגם לסעיפי תקציב.

מר שפט:

גם לי לא נראות המלים "תכנית להוצאות",
ואני מבקש שהיועצים המשפטיים יתייעצו
לגבי הנוסח ואולי יחליפו את המלה "תכנית" במלה "תקציב".

היו"ר י. תמיר:

בסעיף 149(ד) כפי שטוכם יהיה כולקמן:
"שר הפנים יורה בדבר חלוקת שכום האמור
בין הרשויות המקומיות שבהן נתכוון המשמר, בהתחשב בסכום הוצאות
תקציב הרשות שקבע באישורו ובסכום שהוצא בפועל".

ח. הירש:

אינני יכול לוותר על עמדת העקרונית
בקשר להוצאות לבטחון המדינה והרשויות
המקומיות. אנו חוזרים כאן שוב על השטות שצמחה עוד מימי המנדט,
שאנחנו "מלבישים" על הרשויות המקומיות תפקידים ממלכתיים והוצאות
שאינן שייכות לה, אם כי מחזירים לה את הכסף. הממשלה צריכה לתת
לרשות המקומית לא השתתפות בהוצאות אלו שהן הוצאות ממלכתיות, אלא
לשאת בתפקידים הללו בעצמה. זה חל על המשמר-האזרחי כמו על המקלטים,
על נושא החינוך, הסעד והבריאות.

ב.צ. קשת:

בנועדת המשנה עלתה השאלה העקרונית:
החלטנו לא לזון בה.

י. בארי:

דנו בשאלה באיזו מידה לחייב את אוצר המדינה להחזיר לרשויות
המקומיות את הסכומים הכרוכים בהפעלת המשמר האזרחי: האם לקבוע
סכום מינימלי שמחזירים או לקבוע גם מפתח לחלוקה? ההצעה המקורית
היתה ששר הפנים יחליט על חלוקת הסכום בין הרשויות המקומיות. לפי
איזה מפתח יחליט? האם יוכל לומר: לרשות פלונית אני מכסה את כל
ההוצאות של החזקת המשמר האזרחי ולרשות אלמונית אכסה רק את מחצית
ההוצאות? החלטנו לא להיכנס לפירוט אלא לקבוע: שר הפנים יורה בדבר
חלוקת הסכום האמור בין הרשויות המקומיות שבהן נתכוון המשמר, בהתחשב
בסכום ההוצאות בתקציב הרשות שנקבע באישורו, ובסכום שהוצא בפועל". מה
גם שפטק (ג) כבר אומרת: "שר הפנים יעביר את השתתפותו" - ואינו מפרט
את גודל ההשתתפות.

בדבר אחוז ההשתתפות שיכוסה ע"י שר

הפנים היו הצעות שונות: מאה אחוז, 50% ו-80%.

הי"ר י. תמיר:

אני מציע לבטל בכלל את סעיף 149, על כל תת-הסעיפים שלו, ולכתוב סעיף

אחד בלבד, בהתאם להצעת ח"כ קשת.

א. גיבלבר:

כל ההוצאות למשטר האזרחי, של הרשויות המקומיות כולן, אינן מסתכמות בסכום גדול. אילו יכולנו למשל להחליט לגבי מקלטים שהם ייבנו על חשבון המדינה - היינו עושים דבר גדול לרשויות המקומיות. אבל בהוצאות הקטנות של החזקת המשטר האזרחי יכולים לעמוד תושבי הרשויות המקומיות בעצמם, לפחות ב-20%, ואם לא במזומנים - לפחות נשווה-כסף: מאור, מבנה וכו', ואני מציע להסתפק בכך שהמדינה תכסה את התקציב ב-80%.

הי"ר י. תמיר:

האיננו חוטאים לצדק אם אנו אומרים שתושב ת"א יתן אותו סכום שיתן תושב ישוב ספר, ששם ענין המשטר-האזרחי משחק תפקיד חשוב יותר? האין אנחנו מקילים ע"כ על היושבים בעורף? אולי מוטב שהמדינה תתן לכל ישוב לפי מה שיקבע המשטר האזרחי, בהתאם לגדלו ומצבו של הישוב? אולי כאן תהיה התחלת הגאולה של הרשויות המקומיות? נדמה לי שזה גם תואם את רצונו של מהכז השלטון המקומי, ובפרט שמובר כאן בסכומים לא גדולים, שאינם משפיעים כל-כך על האוצר.

ב.צ. קשת:

לגבי השלטון המקומי יש גישה האומרת שיוקרתו נמדדת בריבוי התפקידים שהוא נוטל על עצמו, כולל תפקידים שהם מטבעם תפקידי הרשות המרכזית. ויש גישה האומרת שדי לו לשלטון המקומי שיעסוק בתפקידים שהם מהותיים לו ולא יחפש לו תפקידים ממלכתיים שיחייבו אותו לעמוד כעני בפתח אצל משרדי הממשלה.

יש ענין שני: איך מסבירים את העובדה שהמטרה היא נחלת המדינה ואילו המשטר-האזרחי הוא נחלת הרשויות המקומיות? השוטר הרושם דוחות-חניה - הוא נחלת המדינה; ואילו אדם העומד על משמר הבטחון במסגרת המשטר האזרחי הוא נחלת הרשות המקומית.

המשטר-האזרחי הוא גורם בטהוני, ולא חשוב היכן תתכן הפגיעה. גם אם המדינה תחזיר לרשויות המקומיות את כל הכספים שהן מוציאות - יש תפקידים שהם ממלכתיים ולא מוניציפליים, ואני מציע לומר בחוק הזה שהמשטר האזרחי צריך להיות מכוסה כולו ע"י אוצר המדינה. אני מצדי אשמח אם נלמד מכך גם על יתר התפקידים הממלכתיים שמבצעות היום הרשויות המקומיות.

הי"ר י. תמיר:

הרשויות המקומיות אינן מסוגלות לשאת במעטת התקציב שלהן. הן נזקקות להלוואות, למענקים ולהתחשבנות אין-קץ. ולמה לנו הובר הזה גם כאן? בסופו של דבר תזדקק הרשות המקומית או למלווים-בריבית, או שהמשטר-האזרחי שלה יהיה חלש יותר. מוטב שניתן לתקציבה את הגיבוי הממלכתי המלא, ללא סיבוכים.

א. גיבלבר:

הריכוז הוא על אוטונומיה של השלטון המקומי ומידת המעורבות של השלטון המרכזי, ומניין צריכה הרשות המקומית לקבל את הכסף למילוי תפקידיה השונים.

ב.צ. קשת:

מדוע אוטונומיה קיימת בשמקבלים מן השלטון המרכזי 95% של התקציב, ונפטקת כשמקבלים 100%?

א. גיבלבר:

בענין המקלטים אני תומך בהשתתפות של 100% מצד הממשלה. אבל אינני רוצה להתחיל דווקא בענין זה של המשטר האזרחי, משום שאני רוצה להסדיר אותו מהר. אני אומר אפוא: לא פחות מ-80% יהיו על חשבון המדינה. מה

א. גיבלבר:

גם שבמסמך האזרחי אדם שומר במקומו, אפילו לא מחוץ לשכונתו שלו, שלא כמו במשטרה ששם אפשר לשלוח את השוטר לאן שהמשטרה מוצאת לנכון. העניין הוא בכל זאת מקומי, ויש עניין בכך שהמקום יהיה מעורב בו.

ב. אליעד:

אני אינני מסוגל להבין למה לסבך את הרשות המקומית בעניין זה של המשמר-האזרחי. למה זה לא יכול להיות ענף של המשטרה, גם אם אדם שומר רק בשכונתו? כמו עניין מכבי-האש, שהוא אנכרוניזם בימינו והרבה תקלות קרו משום שאין הוא זרוע של המדינה. יטפלו הרשויות המקומיות יותר בעניינים המקומיים שלהן, ולא בעניינים של בטחון, אפילו שכונתי. אינני מקבל את סיבוכה של הרשות המקומית בעניין זה, ואני מציע שהמשמר-האזרחי יהיה עניין ארצי. אבל אני מבקש שתיתן לי שהות להביא את העניין לפני מוסדות המפלגה שלי.

היור' י. תמיר:

זה בלתי אפשרי, משום שהזמן דוחק, ובינתיים לא יהיה תקציב.

ג. הירש:

מליאת הכנסת הארבעה את תקנות שעת החירום רק עד ה-1.3.75, מתוך הנחה שעד אז יוחק החוק. אם החוק לא יתפרסם עד אז - ההשלכות התקציביות הן הפוחות יותר. אבל יצא שאיש המשמר פועל ללא סמכויות, ומה שחמור עוד יותר - אם יפגע לא יהיה מי שיגן עליו. לכן אני מציע שבשקול את האספקט של הסיכון של דחיה.

שנית, אני מבקשת שלא יהיה שום ספק באחריותה הטוטאלית של המשטרה כלפי המשמר האזרחי. המשמר האזרחי פועל ליד המשטרה, הוא מקבל סמכויות משטריות, מפקדיו מתמנים ע"י המשטרה באישור השר. אין כאן שאלה של ערבויות בין המשטרה ובין הרשות המקומית, לדבוח שיפוט משמעת. המעורבות של הרשות המקומית היא מעורבות ציבורית, כי אנחנו עוסקים בשמירה על ביתו של האיש ועל רכושו, בתוך הרשות המקומית. כי בסופו של דבר כולנו רוצים להשיג אותה מטרה, עם גיבוי ציבורי שאותו נותנת הרשות המקומית.

הסעיף הפרובלמטי הוא סעיף 49ז, הסעיף התקציבי. זהו סעיף אינטגרלי לרשות המקומית ולא למשטרה. בשל דוחק הזמן אולי אפשר אפוא לעשות משהו בלתי מקובל: לאשר את החוק בלי הסעיף הזה, ולהשאיר את הסעיף הזה נפרד, אולי במסגרת אחרת, מתאימה יותר. מה גם שלא נראה לי שאפשר לקבל את ההצעות השונות שהעלו חברי כנסת מבלי לשמוע את נציגי האוצר.

ד. אליעד:

לא נוח לי לחוקק תחת לחץ. ואם זה כל-כך דחוף - אבקש לכנס את הסייעה בדחיפות, ונחליט מחר. כי הסעיף התקציבי הוא בעיה של הממשלה כולה, של שר האוצר, שר הפנים והרשות המקומית. אם יש אפוא אפשרות להוציא את הסעיף הזה מן החוק, ולא ייווצר עיכוב מצב מסוכן מבחינת תפעולו של המשמר האזרחי - אני מוכן לקבל את זה. אחרת אינני מוכן להיכנע לגורם הזמן.

היור' י. תמיר:

אני מציע שנקבל את סעיף 49ז(א), בתוספת המלים "שפרטיו יאושרו ע"י ועדת הפנים של הכנסת" אחרי הסיפא של "תקציב ההוצאות למשמר האזרחי".

ה. אליעד:

לא. אני מתנגד בכלל להתייעצות עם הרשויות המקומיות, כי זהו עניין ממלכתי מובהק.

היו"ר י. תמיר:

זה הכרחי, כי התפקוד של המשמר האזרחי לפי החוק הזה משולב בחלקן של הרשויות המקומיות, בכל הנוגע לגיוס, למשרדים וכו'. המחלוקת היא על השתתפות בתקציב בלבד.

ח. הירש:

לא מדובר כאן בתקציב של המשמר האזרחי לדכישת מכונניות, לתשלום משכורות וכו'. בזה עוסקת המשטרה. אנחנו מדברים כאן אך ורק באותו חלק של התקציב העוסק בשכירת משרדים, טלפונים וכו' - הדברים השוליים של המשמר האזרחי שהם פר-אקסלנץ בטיפול מקומי. בחוק הדבר הזה לא מפורט, כי החוק איננו מפרט תקציב. משום כך מופיע כאן שר הפנים.

י. בארי:

יותר מדי נשאר כאן לשיקול דעתן של הרשויות.

היו"ר י. תמיר:

משום כך אני מציע שהענין יובא לאישור ועדת הפנים, ואז נדבר על הפרטים, ובינתיים לא נעכב את הקריאה הסופית של החוק.

א. גיבלבר:

אלא שאז אפשר יהיה לטעון שהסעיף התקציבי - אם יוצא ממכלול החוק הזה - שייך לוועדת הכספים ולא לוועדת הפנים.

היו"ר י. תמיר:

גם לכך אל אחנגד. אבל זהו הפתרון היחיד למצוקת הזמן.

נ. אליעד:

אני מצטער. אני לא אתן את ידי לכך.

מר שפט:

כל תקציבו של המשמר האזרחי הוא שולי מבחינת גודל הוצאותיהן של הרשויות המקומיות, ולא נראה לי שכאן המקום להתחיל את המלחמה על העקרון שהעלה ח"כ קשת.

ב.צ. קשת:

צריך להתחיל בנקודה כלשהי.

מר שפט:

כיום שר הפנים מאשר את תקציבי הרשויות המקומיות, למעט תקציבי הכבאות ומל"ח, שתפקידיהם דומים מאד במהותם לחוק הזה, וגם שם נאמר ששר האוצר ישתתף ב-50% בלבד ולא יותר. משום כך נשאר אחוז השתתפות פתוח.

ב.צ. קשת:

אני נגד "השתתפות" של האוצר בהוצאותיהן של הרשויות המקומיות למשמר האזרחי, גם לא "השתתפות" של מאה-אחוז. אני סבור שזהו תפקיד ממלכתי שמדינה צריכה לשאת בו.

מר שפט:

אם כך - אתה מציע להוציא מן החוק הזה את הסעיפים 49ז, 49ח, והרשויות המקומיות.

המקומיות.

אינני יכול גם לקבל את הצעת היו"ר שאת כלל התקציבים של הרשויות המקומיות מאשר שר הפנים ואילו לגבי הסכום הפעוט-יחסית של כ-7,5 מיליון לירות למשמר האזרחי יצטרך ללכת לוועדת הכספים.

א. גיבלבר:
המסמר האזרחי הוא אחד הפונקציות
הברורות של שיתוף פעולה עם המקום.
ענין המקלטים הוא ענין ארצי, כשגורם מרכזי הוא שצריך להחליט על
סדר העדיפויות בבניית מקלטים בארץ - אם קודם בישוב זה או קודם
בישוב אחר. לעומת זאת המסמר האזרחי הוא ענין מקומי טהור, שצריך
לקום תוך שיתוף עם הרשות המקומית והשכונות. ומה גם שמדובר בסכומים
לא גדולים. לא הייתי מציע אפוא דווקא כאן למצות את העקרון של
תפקידים ממלכתיים מכוסם כולם ע"י המדינה.

היור' י. חמיר:
אני שוכנעת ע"י ח"כ גיבלבר, ואני
מציע שנעמיד להצבעה את שתי הדעות
השונות.

ג. אליער:
אני חוזר ואומר: אינני יכול להצביע
לפני שאוועץ בסייעתי. זהו ענין
ממשלתי-קואליציוני.

היור' י. חמיר:
לפי גירסתו של ח"כ גיבלבר, של 80%
השתתפות הממשלה, ישאר על הרשויות
המקומיות כולן עול כספי של כ-2 מיליון לירות לשנה, בארץ כולה,
וזה סכום לא גדול.
יש הצעה של ח"כ אליער לדחות את
ההצבעה עד לאחר שייוועץ בסייעתו. מיד בתחילת הישיבה ביום ר' נצביע
אפוא על הענין הזה, ואז נכריע אם לקבל את ההצעה כפי שכתובה כאן
או לקבל את הצעת ח"כ קשת: שהתקציב של המסמר האזרחי כולו יכוסה ע"י
הממשלה.

ח. הירש:
או, אלטרנטיבית, אם לא ימצא פתרון -
לאשר בשלב ראשון את החוק, פרט
לסעיף התקציבי שישאר פתוח. נדמה לי שהדבר אפשרי.